

30.9.2011

Dnro 3035/4/10

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Juha Niemelä

TYÖLLISTÄMISSUUNNITELMAN LAATIMINEN

1 KANTELU

Kantelija pyysi eduskunnan oikeusasiamiehelle 6.9.2010 osoittamassaan kirjeessä oikeusasiamiestä tutkimaan, toimiiko työvoimahallinto lainvastaisesti ulkoistaessaan työ- ja koulutussuunnitelmien teon hankkimansa työvoimapolitiittisen koulutuksen järjestäjille. Kantelija on maininnut kirjoituksessaan esimerkkinä Oulussa järjestettävän ”Asiantunteva tiloimistotyöntekijä -koulutuksen”.

3 RATKAISU

Viranomaisten selvitykset

Julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 1 luvun 7 §:n mukaan työllistymissuunnitelmalla tarkoitetaan työ- ja elinkeinotoimiston yhdessä työnhakijan kanssa laatimaa suunnitelmaa.

Työ- ja elinkeinoministeriö on lausunnossaan todennut, että työllistymissuunnitelmaa ei voida korvata ostopalveluna toteutetussa koulutuksessa laaditulla muulla suunnitelmalla.

Kantelijan viittaaman koulutuksen kurssitiedoissa oli todettu kurssin tavoitteiden kohdalla muun muassa, että opiskelija laatii ohjatusti toteuttamiskelpoisen työllistymis- ja/tai koulutussuunnitelman.

Oulun seudun työ- ja elinkeinotoimisto kiistää, että kyse olisi työllistämissuunnitelman laatimisen ulkoistamisesta. Sen mukaan koulutuksen sanotulla osiolla on tarkoitus tukea hakijan sijoittumista avoimille työmarkkinoille. Toimiston mukaan ammattitaitoisella kouluttajalla on tietoa ja osaamista avoimista työmarkkinoista ja kouluttaja pystyy arvioimaan koulutettavan osaamista. Kouluttajan näkemysten avulla suunnitelmaan saadaan toimiston mukaan syvyyttä ja työelämälähtöisyyttä. Toimisto korostaa myös, että tällä on tarkoitus palvella hakijan etua.

Ministeriö on lausunnossaan yhtynyt toimiston näkemyksiin ja todennut, että ohjatun toteuttamiskelpoisen suunnitelman laatimisen tavoitteena on tukea toimiston ja hakijan yhdessä laatiman suunnitelman toteutumista. Ja jos hakija ei ole ehtinyt ennen koulutusta laatia suunnitelmaa, koulutuksen aikana laadittavaa alustavaa suunnitelmaan voitaisiin ministeriön mukaan käyttää varsinaisen suunnitelman laatimisen tukena. Ministeriön näkemyksen mukaan Oulun työ- ja elinkeinotoimisto onkin toiminut asiassa lain mukaisesti.

Asian arviointia

Kun työllistymissuunnitelman laatiminen on laissa säädetty tapahtuvaksi työ- ja elinkeinotoimistossa työnhakijan ja toimiston yhteistyönä, sen laatimista ei voi käsitykseni mukaan siirtää tapahtuvaksi ulkopuolisen antamassa koulutuksessa. Saamassani selvityksessä onkin todettu koulutuksessa laadittavan suunnitelman olevan ainoastaan tukena tai alustavana suunnitelmana varsinaiselle suunnitelmalle ja että tarkoitus ei ole siirtää toimiston tehtäviä muulle taholle.

Kantelijan kirjoituksesta on pääteltävissä, että hän ei ole itse osallistunut puheena olevaan koulutukseen. Käytettävissäni ei ole muutoinkaan selvitystä siitä, miten sanotussa koulutuksessa on toteutettu työllistymissuunnitelman laatiminen ja millaisia suunnitelmia siellä on laadittu. Käsitykseni mukaan asiassa ei ole kuitenkaan syytä epäillä Oulun seudun työ- ja elinkeinotoimiston ilmoitusta laadittujen suunnitelmien käyttötarpeesta vain tukitoimena.

Puheena olevan koulutuksen hakuilmoituksessa mainitaan kuitenkin toteuttamiskelpoisen suunnitelman laatimisesta. Tämä johtaa ymmärrettävästi ajatukseen siitä, että suunnitelma olisi enemmänkin kuin vain alustava tai muutoin varsinaisen suunnitelman tueksi laadittu suunnitelma. Ja nähdäkseni on luonnollista, että jos työnhakija on laatinut jo koulutuksessa toteuttamiskelpoisen työllistymissuunnitelman, se helpottaa työ- ja elinkeinotoimiston työtä siellä laadittavan suunnitelman osalta ja näin ollen keventää toimistojen työmäärää. Käsitykseni mukaan ei ole syytä epäillä, etteikö toimistojen tarkoitus olisi näiltäkin osin toimia työnhakijoiden parasta ajatellen ja suunnitelman laatiminen ohjatusti osana koulutusta voi tietyissä tapauksissa olla toimivakin ratkaisu.

Saamani selvitys viittaisi toisaalta siihen, että nyt kantelijan kirjoituksessaan mainitsema koulutus ei ole ainoa koulutus, jonka yhteydessä laaditaan suunnitelmia, vaan että vastaavanlaisia tehtäviä olisi koulutuksissa muutoinkin. Tämän vuoksi katson tarpeelliseksi korostaa myös yleisellä tasolla sitä, että työ- ja elinkeinotoimistot eivät siis nähdäkseni kuitenkaan saa sisällyttää ulkopuoliselta taholta hankkimaansa koulutukseen työllistymissuunnitelman laatimista siinä laajuudessa, että kyseessä voitaisiin katsoa olevan jo niille laissa säädetyn tehtävän siirtäminen ulkopuoliselle. Nähdäkseni silloin, kun koulutuksessa on tarkoituksena laatia toteuttamiskelpoinen suunnitelma, lähestytäänkin jo sitä rajaa, että toimistolle laissa säädettyä tehtävää on siirretty ulkopuoliselle kouluttajalle.

Nähdäkseni on viime kädessä työ- ja elinkeinoministeriön asiana varmistaa se, että näin ei tapahdu, vaan että koulutuksessa rajoitutaan näiltä osin selkeästi vain tarjoamaan avustavia tukitoimia koulutettaville.

Saatan edellä kerrotut käsitykseni Oulun seudun työ- ja elinkeinotoimiston sekä työ- ja elinkeinoministeriön tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän niille jäljennöksen tästä päätöksestäni.